

پژوهشی بر جایگاه اکوتوریسم پایدار در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری در استان گیلان

مبینا عباسی^{۱*}، محمد بهزادپور^۲، سیدحسن حسینی^۳

میثم وزیریان^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۰۱

کد مقاله: ۱۷۵۴۵

چکیده

ازدیاد شهرهای پرجمعیت و بزرگ و شهرک‌های صنعتی و همچنین رشد شهرنشینی در جهان و ایران باعث دور شدن انسان از طبیعت و محیط‌زیست شده است. انسان‌های خسته از زندگی ماشینی، همواره به دنبال گریزگاه‌هایی هستند که بتوانند اوقات فراغت خود را در فضاهایی دور از هیاهو و روزمرگی‌های زندگی مدرن بگذرانند و برای این افراد، طبیعت بهترین گذرگاه و پناهگاه به شمار می‌آید. از طرفی دیگر نیز نارسائی‌ها بخش اقتصادی، رکود، بیکاری شدید و سایر عوامل اجتماعی و اقتصادی موجب شده است تا خانوارهای کم‌درآمد در اکثر کشورهای دنیا مخصوصاً ایران به‌طور جدی در معرض فقر قرار گیرند. پس در این میان طبیعت باعث به وجود آمدن گردشگری و گردشگری نیز باعث به وجود آمدن توریست می‌شود. صنعت گردشگری به جهت ویژگی‌های منحصربه‌فردی که دارد می‌تواند به‌عنوان ابزاری برای کاهش پدیده فقر و حتی مبارزه با آن به کار گرفته شود. هدف از این پژوهش شناسایی دیدگاه گردشگران و شهروندان از اقامت در کمپ‌ها و پاسخگویی به نیازهای مختلف آن‌ها و اقدام در جهت معرفی جاذبه‌ها، عوامل زیست‌محیطی عملکردی و جانوری به‌منظور رونق گردشگری است. پژوهش پیش رو از حیث نحوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی و از شاخه مطالعات میدانی به شمار می‌آید و روش انجام تحقیق به‌صورت پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش گردشگران استان گیلان بوده‌اند که با استفاده از پرسشنامه مورد پرسشگری قرار گرفتند. پرسشنامه این پژوهش بر اساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت تدوین گردید که این طیف پنج گزینه‌ای (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) می‌باشد. برای پایایی کیفیت پرسشنامه نیز از آلفای کرونباخ استفاده شد به‌منظور تحلیل داده‌ها از فنون آمار توصیفی شامل جداول فراوانی و نمودار میله‌ای برای تجزیه و تحلیل داده‌های جهت شناختی نمونه آماری استفاده شده است و به کمک آزمون‌های پارامتریک تک نمونه‌ای T در نرم‌افزار Spss بررسی و صحت و سقم فرضیات پژوهش ثابت شده است. تحلیل یافته‌ها و نتایج حاکی از این است که کمپینگ‌های تفریحی گردشگری اشتغال‌زایی می‌کنند و توسعه پایدار را برای روستاها از نظر اقتصادی، اجتماعی و محیطی ارتقا می‌بخشند. همچنین ایجاد شغل‌های مرتبط با کمپ‌های تفریحی و توریسم توانسته است زمینه جلوگیری از مهاجرت مردم روستا به شهرهای بزرگ را فراهم سازد.

واژگان کلیدی: اکوتوریسم پایدار، گردشگری، کمپ‌های تفریحی، گیلان

۱- پژوهشگر مقطع کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه رجا قزوین، ایران

۲- گروه معماری؛ واحد هشتگرد؛ دانشگاه آزاد اسلامی؛ هشتگرد؛ ایران

۳- دکتری عمران، گرایش مهندسی زلزله، دانشگاه سمنان

۴- گروه مدیریت؛ واحد فیروزکوه؛ دانشگاه آزاد اسلامی؛ تهران؛ ایران

۱- مقدمه

حفاظت در ۳۰ سال گذشته و افزایش علاقه به مقوله گردشگری منجر به پیدایش اکوتوریسم شده است (Roy and packer, 2013). به همین علت گردشگری، رویکرد گسترده‌ای به طبیعت گردی یا همان اکوتوریسم دارد. اکوتوریسم فرصتی برای پایداری طبیعت و فرهنگ می باشد و سفری است مسئولانه به مناطق طبیعی که موجب حفظ محیط زیست و بهبود کیفیت زندگی مردم محلی می شود به منظور لذت بردن از طبیعت و درک مواهب آن و نیز ویژگی های فرهنگی مرتبط با آن انجام شود بطوری که باعث ترویج حفاظت گردد، اثرات منفی بسیار کمی از جانب بازدید کنندگان بر محیط به جای گذارد (چرامین و همکاران، ۱۳۹۵). ایران پتانسیل های فراوانی برای گردشگری و گذراندن اوقات فراغت طبیعی دارد (مظاهریان، زیاری، ۱۳۹۳) بنابراین ایجاد محل های تفریحی یا کمپ های تفریحی گردشگری با در نظر گرفتن انواع نیازهای گردشگران نه تنها می تواند مسبب ایجاد مشاغل مختلف و سود آور گردد؛ بلکه با سیاست های دولتی می تواند به عنوان عامل جهت معرفی و شناسایی توانایی های اقتصادی گردد که خود از لحاظ سیاست های اقتصادی کشورهای در حال توسعه بسیار حائز اهمیت است (داودی و ذبیحی، ۱۳۹۴). نارسائی ها بخش اقتصادی، رکود، بیکاری شدید و سایر عوامل اجتماعی و اقتصادی مختلف موجب شده است تا خانوارهای کم درآمد در اکثر کشورهای دنیا مخصوصا ایران به طور جدی در معرض فقر قرار گیرند. گردشگری به دلیل درآمذایی بالا، کاربر بودن، کمک به ایجاد تعادل در دستمزدها، تهیه سرمایه برای سرمایه گذاری در بخش های زیربنایی، کمک به خلق پیوندهای ارتباطی در درون بخش های اقتصادی، ایجاد اشتغالی که برای تمامی سطوح و طبقات اجتماع دارد. از طرف دیگر زندگی شهری امروزه در پشت نقاب خود، انبوهی از مشکلات و خستگی ها را به همراه دارد که انسان را وادار میکند تا برای رفع خستگی ها و استراحت به طبیعت پناه ببرد که این امر موجب توجه به گردشگری شده است. در گذشته، کمپینگ یک سرگرمی برای دوستداران طبیعت بود که میخواستند تجربه ای جسورانه را در بازگشت به طبیعت و ناهمواری های آن تجربه کنند، ولی بعدها این فعالیت ها به فعالیت تعطیلاتی استاندارد برای شمار وسیعی از خانواده های معمولی تبدیل شد (مظاهریان ۱۳۹۳). در این میان محیط های طبیعی و بکر و یا حوزه های حفاظت شده در شمال کشور در شهری مانند گیلان محلی سازگار برای اکوتوریسم به شمار می روند.

۲- چارچوب پژوهش

۲-۱- اهداف پژوهش

- طراحی زیبا شناختی کمپ های تفریحی گردشگری درجهت جذب توریست بارویکرد اکوتوریسم پایدار
- شناسایی دیدگاه گردشگران و شهروندان از اقامت در کمپ ها و پاسخگویی به نیازهای مختلف آن ها.
- شناسایی جاذبه های گردشگری، تفریحی، تاریخی و ... شهرستان املش و همچنین توجه به مسائل زیست محیطی، جوامع گیاهی و جانوری اقدام در جهت معرفی جاذبه ها به منظور رونق گردشگری.

۲-۲- سوالات پژوهش

- اصول و معیارهای زیبا شناختی طراحی کمپ های تفریحی گردشگری با رویکرد اکوتوریسم پایدار چیست؟
- راه حل های مناسب برای پاسخگویی به نیاز های گردشگران در طراحی کمپ های تفریحی گردشگری چیست؟
- چگونه می توان از جاذبه های گردشگری و طبیعی موجود در شهرستان املش و همچنین توجه به مسائل زیست محیطی، جوامع گیاهی و جانوری، در جهت ارتقاء صنعت اکوتوریسم بهره برد؟

۲-۳- فرضیات پژوهش

- به نظر می رسد توجه به مسائل زیبا شناختی در طراحی کمپ های تفریحی گردشگری یکی از ویژگی هایی است که می تواند در جهت جذب توریست موثر باشد.
- کالبد کمپ های تفریحی - گردشگری باید به گونه ای طراحی گردد: علاوه بر اینکه آسایش فیزیولوژیکی، ذهنی و آسودگی انسانها را برطرف می کند، باید در راستای احیای و تقویت صنعت گردشگری (اکوتوریسم) نیز گام بردارد.
- توجه به مسائل زیست محیطی، جوامع گیاهی و جانوری در طراحی کمپ های تفریحی گردشگری گام موثری در توسعه اکوتوریسم می تواند باشد و در ارتقا کمی و کیفی صنعت توریسم موثر است.

۳- پیشینه پژوهش

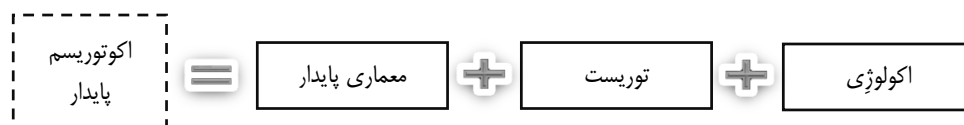
هرپژوهشی در چهارچوب خاصی صورت میگیرد؛ در این میان مبانی نظری پایه ای است که تمامی طرح و پروژه مطالعاتی بر روی آن قرار داده می شود. معمولاً چهارچوب نظری بر اساس نظریه های صاحب نظران (مبانی نظری)، کارهای مطالعاتی و پیشین و دانش و تجربه محقق تنظیم می شود و منجر می شود که پژوهش در مسیر مشخص و روشن صورت بگیرد. به طور کلی استفاده از مطالعات گذشته سبب غنای بیشتر تحقیق، جلوگیری از تکرار انجام کار و در نهایت استفاده از نتایج مطالعات گذشته در فرضیه سازی می شود. در سال ۱۳۹۹ پژوهشی با عنوان ارائه راهبردها و ملاحظات معماری در شناسایی مولفه های موثر در طراحی اقامتگاه های توریستی - گردشگری با رویکرد ارتقا اکوتوریسم توسط محمد مرتضوی انجام شده است؛ که نتایج آن اشاره دارد به اینکه ارائه راهکارهایی در جهت معماری منطبق بر رویکرد اکوتوریسم، گامی برای حفظ، گسترش و ارتقا محیط زیست که در راستای آن ارتقا صنعت گردشگری و پس از آن رونق اقتصاد را در پی دارد. (محمد) پژوهش دیگر در رابطه با اقامتگاه های گردشگری در توسعه گردشگری در شهر مشهد است که توسط مجید پورریحان و ندا قاسم نیا در سال ۱۳۹۵ با استفاده از روش نمونه گیری صورت گرفته ای است؛ طی محاسبات و آمار توصیفی از جداول فراوانی درصد ها، میانگین ها و انحراف معیار ها و همچنین متغیرهای پژوهش به این نتیجه رسیده اند که برای بالا بردن رضایت مندی گردشگران و نیز آگاهی از نیازها و خواسته های فردی آن ها توجه هرچه بیشتر به اقامت گردشگران، به ویژه گردشگران داخلی به منظور توسعه گردشگری شهر مشهد و رضایت مندی آن ها از محل اقامت خود، هتل ها و آپارتمان ها باید در اولویت های برنامه توسعه گردشگری قرار گیرند. (کریم پور ریحان، قاسم نیا 2016 et al) امینیان و همکاران در سال ۱۳۹۱ در مقاله ای با عنوان بررسی فرصت ها و چالش های توسعه پایدار اکوتوریسم در ایران در راستای هدف معرفی اکوتوریسم و نقش فعالیت های اکوتوریسم در توسعه پایدار محیط زیست و منابع طبیعی است و به این نتیجه رسیده اند که اکوتوریسم باید با نگرشی سیستمی توسعه یابد و پویایی و پایداری را به طور توانمند داشته باشد. (امینیان و همکاران، ۱۳۹۱) پژوهشی در سال ۱۳۹۳ توسط احمدیان و همکارانش محقق گردیده است با عنوان توسعه پایداری گردشگری که نتایج یافته های این پژوهش این چنین نشان می دهد که مهمترین دستاوردهای توسعه پایدار گردشگری عبارتند از توجه همزمان به ابعاد اکولوژیکی، اقتصادی و فرهنگی اجتماعی، بهره گیری از رویکرد کل نگر در توسعه گردشگری، برنامه ریزی از پایین به بالا، کنترل آلودگی ها، توجه به رشد آگاهی اجتماعات محلی و توجه به عدالت درون نسلی و بین نسلی در توسعه گردشگری است. (احمدیان و همکاران، ۱۳۹۳)

۴- مبانی نظری

۴-۱- واژه شناسی توریسم

مجموعه فعالیت های فرد یا افرادی که به مکانی غیر از مکان عادی زندگی خود مسافرت و حداقل یک شب و حداکثر یک سال در آنجا اقامت می کنند و هدف از مسافرت آنان نیز گذراندن اوقات فراغت است. البته اهدافی نظیر اشتغال و کسب درآمد شامل آن نمی شود. بر این اساس کسانی که شامل این تعریف می شوند نیز گردشگر نامیده می شوند (حیدری چپانه، ۱۳۸۹)

اکوتوریسم پایدار به شرح ذیل مطرح می شود

نمودار ۱: مراحل تشکیل اکوتوریسم پایدار (ماخذ: نگارندگان)

اکولوژی : اکولوژی به معنی بررسی محل زندگی جانداران است ولی اصطلاحاً به «اثرات محیط بر موجودات زنده، اثرات موجود زنده بر محیط و روابط متقابل بین موجودات زنده» (اطلاق می گردد) (اردکانی ۱۳۸۸).

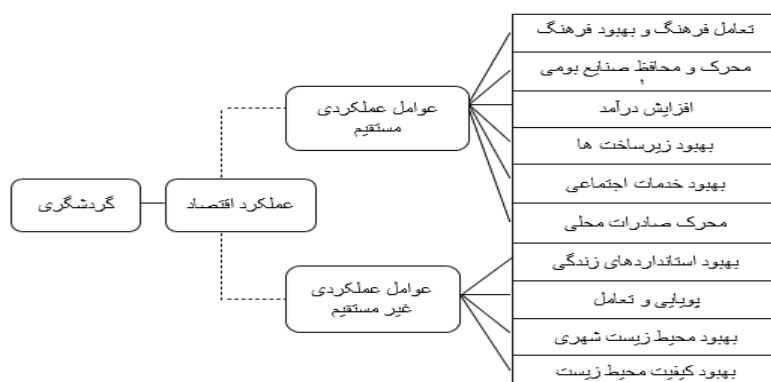
توریست یا گردشگر: گردشگر کسی است که به منظور تفریح، بازدید از نقاط دیدنی، معالجه، تجارت، ورزش یا زیارت، به جایی غیر از مکانی که در آن اقامت دارد سفر میکند، مشروط بر این که حداقل مدت اقامت او از ۲۴ ساعت کمتر و از شش ماه بیشتر نباشد. (مرادی، ۱۳۷۴)

معماری پایدار : کاربرد مفاهیم پایداری و توسعه پایدار در معماری مبحثی به نام معماری سبز یا معماری اکولوژیکی یا معماری پایدار را به وجود آورده است (تولایی، ۱۳۸۰). وظیفه ای که بر گردن معماری پایدار می باشد در واقع کاهش آسیب هایی است که طراحی و اجرای ساختمان ها ممکن است بر منابع طبیعی، منابع انرژی و محیط زیست بر جای بگذارد.

واژه اکوتوریسم پایدار: در ادبیات فارسی طبیعت گردی نام گرفته و گرایشی نو و پدیده ای نسبتاً تازه در صنعت جهانگردی است که تنها بخشی از این صنعت را تشکیل می دهد (Rezvani 2001) اکوتوریسم یا طبیعت گردی گونه ای از جهانگردی است که رو به رشد دارد و افرادی را که از زندگی در شهرهای شلوغ به ستوه آمده اند، به سوی خود جذب می

کند. (Zaker, Ghaffari et al. 2007) اکوتوریسم یکی از انواع توریسم محسوب میشود. منظور از اکوتوریسم، آن نوع از توریسم است که با محیط‌های طبیعی و بکر و همچنین نواحی حفاظت شده مرتبط است. اکوتوریسم به حفظ اکوتوریسم کمک میکند و برای منابع طبیعی و ارزشهای بومی جوامع محلی، احترام و ارزش قائل است (زاهدی، ۱۳۸۵: ۲۹) اکوتوریسم یا گردشگری را اقتصاددانان صادرات نامرئی نامیده اند (رضوانی، ۱۳۷۴: ۸) توریسم طبیعی در مناطق بدون انجام هرگونه اقدام حفاظتی انجام میشود در حالی که عناصر مختلف اکوتوریسم یکپارچه و دارای برنامه منظمی در گردشگری طبیعت است، لذا توریسم طبیعی بر روی مناطق طبیعی تأثیر خواهد گذاشت (درام ۱۳۸۵: ۳۸)

تأثیرات گردشگری بر رشد اقتصادی: تئوری‌ها بیانگر این است که افزایش گردشگری به‌ویژه در کشورهای کم‌درآمد که امکان صنعتی شدن سریع را ندارند، می‌تواند منجر به تنوع اقتصادی بدون اتکای بیش از حد به صادرات سنتی شود. این بخش از اثرات، باعث ایجاد اشتغال مستقیم و کسب درآمدهای ارزی از طریق تولید و فروش کالاها و خدمات به گردشگران می‌شود (Butcher, Fairweather et al. 2003)

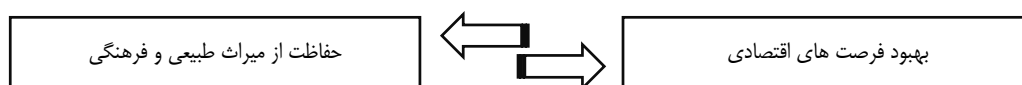
نمودار ۲: تأثیرات گردشگری بر عملکرد اقتصادی (ماخذ: نگارندگان مبتنی بر منبع ذکر شده)

۲-۴- تأثیرات گردشگری بر وضعیت اجتماعی فرهنگی

گردشگری صنعتی پویا و رقابتی همراه با اثرات مستقیم بر جنبه‌های اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و اقتصادی جوامع بوده و به‌عنوان محرک اصلی پیشرفت اجتماعی-اقتصادی و مؤثرترین خدمات فرهنگی اکوسیستم‌ها (Hernández-Morcillo, 2013) مطرح می‌باشد. توسعه صنعت گردشگری از نظر اجتماعی می‌تواند موجب افزایش رضایتمندی (خالق پناه و جهانی، ۱۳۹۱) مدرن سازی مقصد، احیای هنرهای سنتی، اتحاد جوامع محلی، ایجاد امکانات و جاذبه‌های جدید، (McGehee and Andereck 2004) ایجاد صلح اجتماعی و روابط دوستانه، بهبود کیفیت زندگی جوامع محلی (King, 1993) (Pizam et al. 1993) برانگیختن فعالیت‌های فرهنگی (Korca 1996) (احیا و حفظ آثار تاریخی و باستانی (Akis, 1996) (Peristianis et al. 1996) و افزایش تعامل میان مردم محلی و گردشگران، حفظ ارزشهای فرهنگی و مشارکت فعالانه جوامع بومی در معرفی فرهنگ و آداب و رسوم سنتی به گردشگران گردد. هم چنین از یک دیدگاه اجتماعی، پیشرفت فعالیت‌های گردشگری می‌تواند موجب افزایش تخلفات، جرایم سرقت و مصرف مشروبات الکلی گردد (King, Pizam et al. 1993) (لذا جهت توسعه اکوتوریسم در مناطق حفاظت شده لازم است به مسئله ی فرهنگ و آرامش جوامع بومی توجه خاصی مبذول گردد.

۳-۴- اثرات زیست‌محیطی گردشگری

گردشگری در مناطق حفاظت شده دربردارنده ی سود و هزینه هایی بوده که اغلب، این اثرات در تعامل با یکدیگر قرار دارند. از آغاز، مناطق حفاظت شده جهت حفاظت از برخی فرایندهای بیوفیزیکی یا شرایطی از قبیل: جمعیت حیات وحش، زیستگاه‌ها، چشم اندازهای طبیعی یا میراث‌های فرهنگی ایجاد شده اند. (Eagles, McCool et al. 2002) به طور کلی منافع بالقوه گردشگری در مناطق حفاظت شده عبارتند از:

نمودار ۳: منافع بالقوه گردشگری (ماخذ: نگارندگان)

ویترویوس معتقد به شش عامل اساسی زیبا شناختی در ساختمان بود (روشن و شریف نژاد ۱۳۹۵):

نمودار ۴: شش عامل زیبا شناختی از دیدگاه ویترویوس (ماخذ: نگارندگان مبتنی بر منبع ذکر شده)

۵- روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی و از لحاظ هدف کاربردی است. در این تحقیق جهت جمع آوری اطلاعات و نیز تجزیه و تحلیل آن ها روشهای اسنادی و پیمایشی مورداستفاده قرار گرفت. ابتدا با استفاده از روش اسنادی، کتابها، مقالات معتبر، چارچوب نظری پژوهش تدوین شد و سپس با استفاده از پرسشنامه مبتنی بر شاخصهای اصلی تحقیق، شناسایی دیدگاه گردشگران در طراحی کمپهای تفریحی گردشگری در جهت رونق گردشگری با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی عاملی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. گردشگران اقامتی کمپهای تفریحی گردشگری استان گیلان به عنوان جامعه آماری پژوهش در نظر گرفته شدند که از طریق پرسشنامه محقق ساخته، مورد پرسشگری قرار گرفتند. با توجه به محدود بودن حجم جامعه از جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه آماری استفاده شده است. پس از بررسی پرسشنامه های جمع آوری شده، تعداد ۲۰۰ پرسشنامه جهت تجزیه و تحلیل مفید تشخیص داده شدند. پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر پژوهشهای پیشین در دو بخش طراحی شد. بخش اول سؤالات جمعیت شناختی پاسخگویان از قبیل: سن و جنس و تحصیلات و... را در برمی گرفت. بخش دوم و اصلی پرسشنامه بر اساس مقیاس پنج گزینه ای لیکرت تدوین گردید که این طیف پنج گزینه ای (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) بود. این شاخص ها با مطالعه تحقیقات پیشین که به برخی از آن ها در پیشینه تحقیق اشاره شد، شناسایی و انتخاب شدند. سه شاخص کلی: زیست محیطی، عملکردی، زیبایی شناختی را در برمیگیرد. از آنجایی که شاخصها کلی هستند، جهت سنجش هر یک از آن ها باید گویه هایی را در نظر گرفت که در واقع این گویه ها سؤالات اصلی تحقیق را شامل شدند. پایایی و روایی پرسشنامه نیز از طریق روشهای آمار توصیفی و استنباطی تمامی شاخص های آماری میانگین، واریانس، انحراف معیار، انحراف استاندارد و همچنین همبستگی بین متغیرها محاسبه و در قالب جداول و نمودارهای مختلف تنظیم طریق آزمون T تک نمونه ای توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

۶- معرفی منطقه مورد مطالعه

استان گیلان با مساحتی در حدود ۱۴۷۱۱ کیلومترمربع در میان رشته کوه های البرز و تالش در شمال ایران قرار گرفته است. البرز غربی مانند حصاری استان گیلان را در بر گرفته و بلندترین قله آن فک یا درفک (آشیانه عقاب) نام دارد. جلگه گیلان حد در واسط کوه و دریا، با ارتفاعی در حدود ۳۵ متر پایینتر از سطح دریاهای آزاد تا ۱۷۵ متری از سطح دریا، گسترده شده است. این جلگه در حدود یک سوم از مساحت استان را به خود اختصاص داده که به دو بخش عمده شرق و غرب گیلان تقسیم میشود.

تصویر ۳: موقعیت کمپینگ های تفریحی

تصویر ۲: نقشه استان گیلان

تصویر ۱: موقعیت استان گیلان در نقشه کشوری

۷- توصیف و تحلیل داده‌ها

در این تحقیق از فنون آمار توصیفی شامل جداول فراوانی و نمودار میله‌ای برای تجزیه و تحلیل داده‌های جهت شناختی نمونه‌آمای استفاده شده است و با استفاده از آزمون‌های پارامتریک بررسی و صحت و سقم فرضیات تحقیق پرداخته شده است.

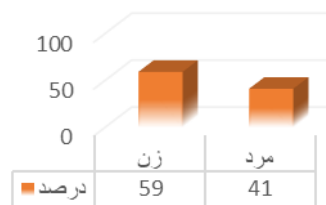
۷-۱- تحلیل‌های توصیفی

گردشگران اقامتی کمپ‌های تفریحی گردشگری استان گیلان به‌عنوان جامعه آماری پژوهش در نظر گرفته شدند که از طریق پرسشنامه محقق ساخته، مورد پرسشگری قرار گرفتند. با توجه به محدود بودن حجم جامعه از جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه آماری استفاده شده است. پس از بررسی پرسشنامه‌های جمع آوری شده، تعداد ۲۰۰ پرسشنامه جهت تجزیه و تحلیل مفید تشخیص داده شدند. پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر پژوهشهای پیشین در دو بخش طراحی شد. بخش اول سؤالات جمعیت شناختی پاسخگویان از قبیل: سن و جنس و تحصیلات و... را در برمی گرفت. بخش دوم و اصلی پرسشنامه بر اساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت تدوین گردید که این طیف پنج گزینه‌ای (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) بود. این شاخص‌ها با مطالعه تحقیقات پیشین که به برخی از آن‌ها در پیشینه تحقیق اشاره شد، شناسایی و انتخاب شدند. سه شاخص کلی: زیست‌محیطی، عملکردی، زیبایی شناختی را در برمی‌گیرد. از آنجایی که شاخصها کلی هستند، جهت سنجش هر یک از آن‌ها باید گویه‌هایی را در نظر گرفت که در واقع این گویه‌ها سؤالات اصلی تحقیق را شامل شدند. پایایی و روایی پرسشنامه نیز از طریق روشهای آمار توصیفی و استنباطی تمامی شاخص‌های آماری میانگین، واریانس، انحراف معیار، انحراف استاندارد و همچنین همبستگی بین متغیرها محاسبه و در قالب جداول و نمودارهای مختلف تنظیم و از طریق آزمون فریدمن توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل پرسشنامه‌های تکمیل شده به‌صورت زیر می‌باشد:

الف) آماره‌های توصیفی:

جدول ۱: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب جنسیت
(منبع: نگارندگان)

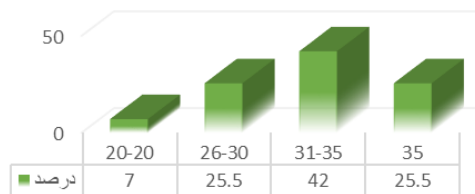
درصد	فراوانی	
۵۹,۰	۱۱۸	زن
۴۱,۰	۸۲	مرد
۱۰۰	۲۰۰	کل

اطلاعات جدول بالا نشان می‌دهد که ۱۰۰ درصد پاسخگویان ۵۹٪ جنسیت خود را زن و کمترین درصد ۴۱ درصد نیز جنسیت خود را مرد گزارش کرده‌اند.

جدول ۲: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گروه سنی
(منبع: نگارندگان)

درصد	فراوانی	
7.0	14	20-25
25.5	51	26-30
42.0	84	31-35
25.5	51	35+
100.0	200	کل

اطلاعات جدول بالا نشان می‌دهد که ۱۰۰ درصد پاسخگویان ۴۲٪ گروه سنی خود را ۲۶-۳۰ و کمترین درصد ۷ درصد نیز گروه سنی خود را ۲۰-۲۵ سال گزارش کرده‌اند.

جدول ۳: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب تحصیلات
(منبع: نگارندگان)

درصد	فراوانی	
8.0	16	زیر دیپلم
12.5	25	فوق دیپلم
64.0	128	لیسانس
15.5	31	فوق لیسانس و بالاتر

اطلاعات جدول بالا نشان می‌دهد که ۱۰۰ درصد پاسخگویان ۶۴٪ تحصیلات خود را لیسانس کمترین درصد ۸ درصد نیز تحصیلات خود را زیر دیپلم گزارش کرده‌اند.

ب- آماره های توصیفی سوالات پرسشنامه

جدول ۴: آماره های توصیفی سوالات پرسشنامه (منبع: نگارندگان)

میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	
3.5800	.93163	.06588	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در ایجاد فرصت های شغلی جدید موثر است؟
3.5700	1.08211	.07652	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در مشارکت مردم محلی موثر است؟
3.6300	1.07652	.07612	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در دست یابی به توسعه پایدار کمک می کند؟
2.1900	1.29704	.09171	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در کاهش آلودگی ها موثر است؟
3.6900	.92639	.06551	توسعه بازار طبیعت گردی تا چه اندازه در طراحی کمپ تفریحی گردشگری موثر است؟
2.3300	1.36028	.09619	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در کنترل حریم های زیست محیطی موثر است؟
3.5100	1.13859	.08051	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در کنترل اتلاف انرژی موثر است؟
3.6700	1.07090	.07572	طراحی بنا با توجه به توپوگرافی و شیب زمین
3.6600	1.12728	.07971	توجه به مورفولوژی زمین
3.5700	1.00506	.07107	استفاده از آهک های مرجانی
2.6800	1.43103	.10119	استفاده از مصالح بومی در اجرای ساختمان و یا در تزئینات بنا
3.5000	.96679	.06836	استفاده از پوشش های گیاهی بومی
3.8000	1.04184	.07367	حفظ و استفاده از گیاهان بومی منطقه به منظور معرفی این گیاهان و کمک به اکوتوریسم پایدار
3.6500	1.01620	.07186	توجه به آب و هوای مرطوب و رطوبت نسبتا بالا در کمپ
3.7400	1.13084	.07996	استفاده از آب دریا در جهت منظر سازی و جذب توریست
3.8400	1.01961	.07210	طراحی بنا با توجه شرایط اقلیمی در جهت آسایش برای توریست ها
3.4600	1.00671	.07119	حفظ و تقویت گونه های جانوری متنوع در کمپ در جهت ارتقاء صنعت اکوتوریسم
3.5600	1.11021	.07850	الهام از موجودات زنده در جهت طراحی کمپ توریستی گردشگری
2.9500	1.45537	.10291	طراحی کمپ به گونه ای باشد که همواره آسایش اقلیمی در داخل و محوطه آن برای گردشگران محیا باشد.
3.7600	1.02354	.07238	توجه به جهت شمالی-جنوبی بنا به منظور آسایش اقلیمی در داخل و قسمت های مختلف کمپ
3.7800	.90315	.06386	الهام از معماری بومی در جهت طراحی کمپ تفریحی گردشگری
3.6700	1.14352	.08086	هماهنگی با طبیعت اطراف در جهت انطباق بنا با طبیعت
4.0300	1.04622	.07398	استفاده از جاذبه های در طراحی بنا
3.7000	.91333	.06458	قرار گیری نمونه ای از جاذبه های طبیعی در داخل کمپ به منظور معرفی جاذبه های گردشگری داخلی و خارجی
3.3500	1.07390	.07594	طراحی فعالیت های مختلف در قسمت های مختلف کمپ به منظور راحتی گردشگران و آشنایی آن ها با صنایع بومی
3.6600	1.08178	.07649	طراحی کمپ تفریحی به منظور بالا بردن سرانه گردشگری
3.8100	1.10454	.07810	طراحی محوطه کمپ به صورت انعطاف پذیر به منظور امکان برگزاری مراسم در جهت معرفی جاذبه های گردشگری
3.1100	1.13328	.08013	امکان برگزاری گالری ها، نمایشگاه ها در محوطه به منظور جذب گردشگران کمپ های تفریحی گردشگری
3.7100	1.09172	.07720	طراحی کمپ تفریحی به گونه ای که امکانات لازم برای تمامی افراد گردشگر اعم از سالم خور دگان و معلولین فراهم گردد
3.4300	1.13647	.08036	توجه به حمل و نقل سبز
4.1800	.99627	.07045	ایجاد تپاینات فضایی (سایه و روشن ها: باز و بسته، طبیعی و انسان ساخت جهت جذابیت فضاهای داخل کمپ ها)
3.3900	1.17679	.08321	طراحی فضا در کمپ به گونه ای باشد که علاوه بر استفاده داخل از بنا محوطه بنا نیز قابلیت برگزاری مراسم باشد.
3.3900	1.15088	.08138	هماهنگی با طبیعت
4.0300	1.01699	.07191	هماهنگی با بناهای اطراف

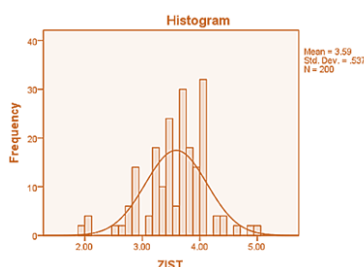
خطای معیار	انحراف معیار	میانگین	
.11566	1.63563	2.9100	ایجاد تنوع و جذابیت بصری از طریق استفاده از گیاهان بومی، مصالح بومی
.07332	1.03696	3.4900	ایجاد دلپذیری منظر از طریق استفاده از پوشش های گیاهی و جانوری در طراحی بنا
.11389	1.61061	2.8300	استفاده از اجرای طبیعی در طراحی بنا
.07455	1.05426	3.7900	توجه به مقیاس انسانی در طراحی بنا جهت تطابق انسان با طبیعت
.08096	1.14497	3.6600	الهام از جاذبه‌های گردشگری، طبیعی و فرهنگی، اجتماعی
.06549	.92622	3.9200	توجه به ایمنی و امنیت گردشگران
.07533	1.06526	3.9700	استفاده از گیاهان، آب، نور و... جهت ایجاد غنای حسی در داخل و خارج کمپ
.07298	1.03215	3.8000	طراحی کمپ تفریحی گردشگری تا چه اندازه در ایجاد فرصت های شغلی جدید موثر است؟

اطلاعات جدول بالا نشان می دهد که میانگین سوالات به دست آمده در حد متوسط به بالا می باشد زیرا کلیه شاخص های به دست آمده بیشتر از میانگین فرضی ما یعنی عدد ۳ می باشد.

۷-۲- آماره های استنباطی

جدول ۵: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های زیست‌محیطی در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری (منبع: نگارندگان)

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	عدد تی	درجه آزادی	سطح معنی داری
200	.03798	.53719	3.5894	94.496	199	.000

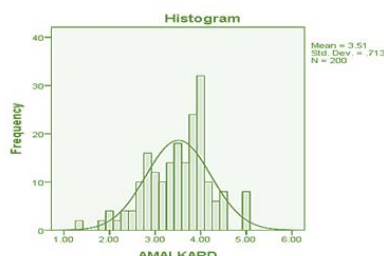

بررسی نتایج ارائه شده در جدول حاکی از آن است که در خصوص میزان اهمیت مولفه های زیست‌محیطی در طراحی کمپ تفریحی گردشگری تفاوت معناداری بین میانگین نمونه و میانگین فرضی جامعه در سطح معناداری ۰/۰۱ وجود دارد ($t=94.49$). نتایج حاکی از آن است که اهمیت مولفه های زیست‌محیطی در طراحی کمپ تفریحی گردشگری در حد متوسط به بالا می باشد.

نمودار ۵- آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های زیست‌محیطی (منبع: نگارندگان)

جدول ۶: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های عملکردی در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری (منبع: نگارندگان)

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	عدد تی	درجه آزادی	سطح معنی داری
200	3.5117	.71291	.05041	69.66	199	.000

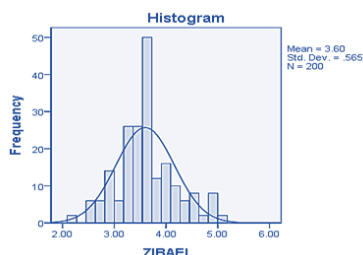

بررسی نتایج ارائه شده در جدول حاکی از آن است که در خصوص میزان اهمیت مولفه های عملکردی در طراحی کمپ تفریحی گردشگری تفاوت معناداری بین میانگین نمونه و میانگین فرضی جامعه در سطح معناداری ۰/۰۱ وجود دارد ($t=69.66$). نتایج حاکی از آن است که اهمیت مولفه های زیست‌محیطی در طراحی کمپ تفریحی گردشگری در حد متوسط به بالا می باشد.

نمودار ۶- آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های زیست‌محیطی (منبع: نگارندگان)

جدول ۷: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های زیباشناختی در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری
(منبع: نگارندگان)

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	عدد تی	درجه آزادی	سطح معنی داری
200	3.5964	.56466	.03993	90.07	199	.000

بررسی نتایج ارائه شده در جدول حاکی از آن است که در خصوص میزان اهمیت مولفه‌های زیبایی شناختی در طراحی کمپ تفریحی گردشگری تفاوت معناداری بین میانگین نمونه و میانگین فرضی جامعه در سطح معناداری ۰/۰۱ وجود دارد ($t=90.07$). نتایج حاکی از آن است که اهمیت مولفه‌های زیبایی شناختی در طراحی کمپ تفریحی گردشگری در حد متوسط به بالا می باشد.

نمودار ۶- آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های زیست محیطی (منبع: نگارندگان)

ب) نتایج آزمون فریدمن از متغیرها

جدول ۸: نتایج آزمون فریدمن پیرامون اولویت بندی مؤلفه‌های مؤثر در طراحی کمپ‌های تفریحی (منبع: نگارندگان)

رتبه	میانگین رتبه	میانگین	
اول	2.09	3.59	مولفه‌های عملکردی
دوم	2.07	۲,۴۷	مولفه‌های زیست محیطی
سوم	1.91	3.51	مولفه‌های زیبا شناختی
Value=5.48 df= 2 sig=0/048			نتیجه گیری

نتایج حاصل از آزمون فریدمن نشان می دهد که مهمترین مولفه در طراحی کمپ تفریحی گردشگری، مولفه‌های عملکردی ۳,۵۹ بوده و کم اهمیت ترین عامل نیز مولفه‌های زیبایی شناختی بوده و این رابطه به لحاظی نیز تأیید شده است زیرا سطح معنی داری که به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می باشد.

نمودار ۶- آزمون تی تک نمونه‌ای میزان اهمیت مؤلفه‌های زیست محیطی (منبع: نگارندگان)

جدول ۹: زمون آلفای کرونباخ سوالات پرسشنامه

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.899	42

جدول ۱۰: آزمون آلفای کرونباخ سوالات پرسشنامه (منبع نگارندگان)

	Mean	Std. Deviation	N
x1	3.6333	.71840	30
x2	3.6000	1.00344	30
x3	3.7000	1.08755	30
x4	1.7000	1.23596	30
x5	3.6333	.76489	30
x6	1.8333	1.20583	30
x7	3.6667	.88409	30
x8	3.8333	1.05318	30

	Mean	Std. Deviation	N
x9	3.8333	.98553	30
x10	3.6667	.95893	30
x11	2.3333	1.49328	30
x12	3.3667	1.06620	30
x13	3.6667	.95893	30
x14	3.4667	.93710	30
x15	3.9000	.99481	30
x16	4.0333	.88992	30
x17	3.4333	1.10433	30
x18	3.4000	1.06997	30
x19	1.6000	1.16264	30
x20	3.4333	.85836	30
x21	3.8667	.86037	30
x22	3.8667	1.00801	30
x23	4.2333	.85836	30
x24	3.7333	.94443	30
x25	3.4333	.85836	30
x26	3.6667	.95893	30
x27	3.8667	.97320	30
x28	2.9667	1.12903	30
x29	3.7333	1.22990	30
x30	3.4333	.97143	30
x31	4.3333	.84418	30
x32	3.1667	.91287	30
x33	3.3000	1.11880	30
x34	4.1000	.95953	30
x35	2.0333	1.65015	30
x36	3.2000	.96132	30
x37	1.6333	1.09807	30
x38	3.4667	1.10589	30
x39	3.7000	.87691	30
x40	3.8333	1.01992	30
x41	3.8333	.94989	30
x42	3.5000	1.07479	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1	139.0000	362.207	.088	.900
x2	139.0333	353.551	.280	.898
x3	138.9333	353.857	.247	.899
x4	140.9333	350.616	.281	.898
x5	139.0000	350.690	.484	.896
x6	140.8000	360.579	.068	.902
x7	138.9667	355.275	.272	.898
x8	138.8000	342.441	.554	.894
x9	138.8000	348.303	.431	.896
x10	138.9667	347.275	.474	.895
x11	140.3000	344.286	.336	.898
x12	139.2667	344.685	.488	.895
x13	138.9667	343.551	.581	.894
x14	139.1667	348.420	.453	.896
x15	138.7333	344.892	.521	.895
x16	138.6000	345.145	.581	.894
x17	139.2000	340.166	.583	.894
x18	139.2333	347.013	.426	.896
x19	141.0333	355.137	.197	.900
x20	139.2000	349.683	.458	.896
x21	138.7667	343.909	.642	.894
x22	138.7667	354.254	.260	.898

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x23	138.4000	352.800	.360	.897
x24	138.9000	352.300	.337	.897
x25	139.2000	346.924	.547	.895
x26	138.9667	345.413	.528	.895
x27	138.7667	343.840	.564	.894
x28	139.6667	338.644	.607	.893
x29	138.9000	339.403	.534	.894
x30	139.2000	348.924	.421	.896
x31	138.3000	353.803	.334	.897
x32	139.4667	347.499	.494	.895
x33	139.3333	343.678	.487	.895
x34	138.5333	346.326	.501	.895
x35	140.6000	357.559	.078	.904
x36	139.4333	347.495	.466	.895
x37	141.0000	352.414	.279	.898
x38	139.1667	351.178	.307	.898
x39	138.9333	344.547	.609	.894
x40	138.8000	348.234	.417	.896
x41	138.8000	356.441	.217	.899
x42	139.1333	346.947	.425	.896

اطلاعات جدول بالا نشان می دهد که مقدار پایایی به دست آمده در حد مطلوبی می باشد زیرا مقدار پایایی به دست آمده بیشتر از $0/7$ می باشد.

۸- آزمون فرضیات

فرضیه اول: کالبد کمپ‌های تفریحی-گردشگری باید به گونه ای طراحی گردد: علاوه بر اینکه آسایش فیزیولوژیکی، ذهنی و آسودگی انسانها را برطرف می کند، باید در راستای احیای و تقویت صنعت گردشگری (اکوتوریسم) نیز گام بردارد. یکی از مهمترین عوامل و ویژگی ها در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری که باعث جذب توریست می شود، وجود عوامل کاربردی، کالبدی و عملکردی می باشد. برای گردشگران یا مسافران آسایش و بذت بردن از فضا و همچنین آرامش بسیار اهمیت دارد؛ به همین علت در این میان آرامش روحی و روانی رگشدرگان یا توریست و راحتی آن‌ها در گرو تسهیلات کالبدی، عملکردی و ارتباطی است.

به همین علت وجود امکانات کافی در جذب توریست حائز اهمیت است. ارزیابی سوالات پرسشنامه نشان می دهد که اکثریت افراد سوالات مولفه های عملکردی را متوسط، زیاد و خیلی زیاد اعلام کرده اند. طبق آزمون فریدمن مولفه های عملکردی به طور میانگین ۳،۵۹ و میانگین رتبه آن ۲،۰۹ است و در رتبه اول قرار گرفته است. پس با این حال مولفه های عملکردی با اهمیت ترین مولفه ها در طرحی کمپ‌های تفریحی گردشگری هستند.

فرضیه دوم: توجه به مسائل زیست‌محیطی، جوامع گیاهی و جانوری در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری گام موثری در توسعه اکوتوریسم می تواند باشد و در ارتقا کمی و کیفی صنعت توریسم موثر است. تمایل زیاد گردشگران به سفر باعث شده تا نرخ ساخت و ساز هتل‌ها و اقامتگاه‌ها در طبیعت (مخصوصا در جنگل بارانی) بیشتر شود و در پی آن عادات طبیعی حیوانات به هم بخورد. مشاهده حیوانات و ورود به قلمرو آن‌ها ممکن است بسیاری از آن‌ها را بترساند و در رفتار عادی آن‌ها اختلال ایجاد کند. عکس برداری از حیات وحش و زیستگاه آن‌ها، قدم زدن در قلمرویشان و فعالیت های تفریحی دیگر، موقعیت های تنش زا بر آن‌ها ایجاد و اثرات منفی بر رویشان می گذارد. در زیستگاه های حساس، حضور گردشگران و ازدحام آن‌ها موجب فشردگی جمعیت حیوانات، تغییر عملکرد آن‌ها اعم از: استرس، تولید مثل، آشفته گی حیات وحش می گردد که همه این مسائل دارای شواهد و مدارک بسیاری هستند که توسط محققین در حوزه زیستگاه حیات وحش به وجود آمده است.

ارزیابی سوالات پرسشنامه نشان می دهد که اکثریت افراد سوالات مولفه های زیست‌محیطی را متوسط، زیاد و خیلی زیاد اعلام کرده اند. طبق آزمون فریدمن مولفه های زیست‌محیطی به طور میانگین ۲،۴۷ و میانگین رتبه آن ۲،۰۷ است و در رتبه دوم قرار گرفته است.

فرضیه سوم: به نظر می‌رسد توجه به مسائل زیبا شناختی در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری یکی از ویژگی‌هایی است که می‌تواند در جهت جذب توریست موثر باشد.

آزمون این فرضیات با توجه به اطلاعات جمع‌آوری شده توسط محقق و مشاهدات میدانی و همچنین ماهیت موضوع، با استفاده از روش آماری صورت پذیرفته است.

به‌منظور اثبات فرضیات، متغیرهای پژوهش مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. از نتایج آماری پرسش‌نامه‌ها می‌توان دریافت که مسائل زیبا شناختی در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری اهمیت دارد اما نسبت به مولفه‌های دیگر اهمیت آن کمتر است. گردشگران یا مسافران پاسخ‌دهنده به پرسشنامه‌ها مولفه‌های زیبا شناختی (سوالات مربوط به زیبا شناختی) را در حد متوسط به بالا پاسخ داده‌اند. میانگین به دست آمده از مولفه‌های زیبا شناختی طبق آزمون فردمن ۳،۵۱ و میانگین رتبه آن برابر با ۱،۹۱ است پس این فرضیه تایید شده است زیرا کمتر از عدد فرضی ما یعنی عدد ۳ است.

۹- نتیجه‌گیری

اکوتوریسم گرایشی نوین در صنعت گردشگری است. کمپ‌های تفریحی گردشگری امروزه نقش مهمی در راستای توسعه و جذب توریست ایفا می‌کند. این نقش ابعاد گسترده اقتصادی، اجتماعی، تفریحی و اکوتوریستی را به همراه دارد. گردشگران خواهان اقامت در محیط‌های بکر طبیعی، کمپینگ‌های ارزان با تسهیلات مناسب و فرم‌های خاص هستند که بتوانند آرامش خود را حفظ کنند و روزهایی را به دور از هیاهو و تجملات بگذرانند. پس در این میان با توجه به جایگاه معماری به‌عنوان عنصری وابسته با فرهنگ، هنر، محیط طبیعی و اهمیت وجود کمپ‌های تفریحی به طراحی معماری چنین مجموعه‌هایی در راستای توریسم پایدار را نمی‌توان نادیده گرفت. در این پژوهش مولفه‌های مهم اعم از مولفه‌های زیست‌محیطی، مولفه‌های عملکردی و مولفه‌های زیبایی‌شناختی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند که نتیجه تحلیل رتبه‌ای تفاوت میانگین‌ها از دیدگاه پاسخگویان (گردشگران استان گیلان) در شهرهای مختلف بیانگر آن است که این مولفه‌ها در طراحی کمپ‌های تفریحی گردشگری در حد متوسط به بالا است که می‌تواند صنعت گردشگری را کنترل، احیا و تقویت نماید. یکی از موارد مهم که در بناهایی همچون کمپ‌های تفریحی گردشگری موثر «فرم» است که نباید به هیچ‌عنوان از آن صرفه نظر کرد. گردشگران هنگامی به منطقه جذب می‌شوند که دارای جاذبه‌های متعدد گردشگری بسیاری باشد. گردشگری علاوه بر توسعه اقتصادی و نقش رفع نیازهای مردم نقش جاذبه‌ای هم پیدا کرده است. مبحث ساخت و ساز و طراحی بنا مخصوصاً کمپ‌های تفریحی گردشگری بسیاری مسئله یا نقطه مرکز بسیار مهمی است. در اینجاست که معماری مانند دیگر بخش‌ها می‌تواند به کمک صنعت گردشگری بیاید و در ساخت آن ایفای نقش کند. در نهایت باید چنین بیان کرد که کمپینگ‌های تفریحی گردشگری اشتغال‌زایی می‌کنند و توسعه پایدار را برای روستاها از نظر اقتصادی، اجتماعی و محیطی ارتقا می‌بخشند. همچنین ایجاد شغل‌های مرتبط با کمپ‌های تفریحی و توریسم توانسته است زمینه جلوگیری از مهاجرت مردم روستا به شهرهای بزرگ را فراهم سازد.

۱۰- پیشنهادها

- در این راستا براساس یافته‌های پژوهش راهکارهای ذیل پیشنهاد میشود:
- حفظ و استفاده از گیاهان بومی منطقه به‌منظور معرفی این گیاهان و کمک به اکوتوریسم پایدار
- استفاده از مصالح بومی در اجرای ساختمان و یا در تزئینات بنا
- هماهنگی با طبیعت اطراف در جهت انطباق بنا با طبیعت
- طراحی کمپ تفریحی به گونه‌ای که امکانات لازم برای تمامی افراد گردشگر اعم از سالم‌خوردگان و معلولین فراهم گردد
- ایجاد دلپذیری منظر از طریق استفاده از پوشش‌های گیاهی و جانوری در طراحی بنا
- بهبود صنایع دستی و ایجاد فروشگاه‌ها و نمایشگاه‌های صنایع دستی در جهت رونق گردشگری
- اجرای برنامه‌های مدیریتی و مقررات زیست محیطی زیادی برای کنترل بازدیدکنندگان

منابع

۱. احمدیان، هوشمند؛ ستاری، محمد حسین؛ میرزائیان، اسماعیل (۱۳۹۳): توسعه پایدار گردشگری، اولین کنگره تخصصی مدیریت شهری و شوراهای شهر.
۲. اردکانی، محمدرضا (۱۳۸۸): اکولوژی عمومی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران
۳. امینیان، سکنه؛ صادقی، ابراهیم؛ فرجی، ابراهیم؛ نادری گور قلعه، افشین (۱۳۹۱): بررسی فرصت‌ها و چالش‌های توسعه پایدار اکوتوریسم ایران، دومین همایش ملی راهکارهای توسعه اقتصادی با محوریت برنامه ریزی منطقه‌ای.
۴. توالی، نوین، (۱۳۸۰) زمینه‌گرایی در شهرسازی مجله هنرهای زیبا شماره ۸۷.

۵. چرامین، م. ملک حسینی، ح. چرامین، آ. زعیمی، ح. (۱۳۹۵)، "نقش اکوتوریسم گردشگری در حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار"، دومین همایش ملی توسعه پایدار استان کهگیلویه و بویر احمد.
۶. حیدری چپانه؛ رحیم (۱۳۸۹): مبنای برنامه ریزی صنعت گردشگری. انتشارات سمت.
۷. خالقی پناه؛ ریحانه، جهانی؛ علی (۱۳۹۶): شناسایی عوامل مؤثر بر رضایتمندی گردشگران عمومی و مناطق گردشگری محور کرج-چالوس. نشریه محیط زیست طبیعی، (۱) ۶۵-۷۶
۸. داودی، زینب؛ ذبیحی، حسین (۱۳۹۴): اکوتوریسم و طراحی مجموعه اقامتی - توریستی راهکاری در راستای تقویت و ارتقا صنعت گردشگری و کاهش اثرات زیست محیطی (نمونه موردی: منطقه ۲۲ تهران)، نشریات مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری، دوره اول، شماره ۱
۹. درام اندی، ۱۳۸۸، مقدمه ای بر برنامه ریزی و مدیریت اکوتوریسم، ترجمه محسن رنجبر، چاپ اول، انتشارات ایژ، تهران.
۱۰. رضوانی، علی اصغر، ۱۳۷۴، جغرافیا و صنعت گردشگری، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران.
۱۱. روشن؛ مژگان، شریف نژاد؛ جواد (۱۳۹۵): بررسی اصول زیبا شناسی در طراحی معماری، ششمین کنفرانس بین المللی توسعه پایدار و عمران شهری
۱۲. زاهدی، شمس السادات، ۱۳۸۵، مبنای توریسم و اکوتوریسم پایدار، دانشکده علامه طباطبائی، تهران.
۱۳. کریم پور ریحان، م. et al. (2016). "نقش اقامتگاه های گردشگری در توسعه گردشگری (مورد مطالعه شهر مشهد)". فصلنامه علمی و پژوهشی نگرش های نو در جغرافیای انسانی ۸(۲): ۱۳۹-۱۵۳.
۱۴. م: مرادی (۱۳۷۴): مدیریت گردشگری اصول، مبنای و مفاهیم کاربردی، انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ اول
۱۵. محمد، م. "ارائه راهبردها و ملاحظات معماری در شناسایی مؤلفه های مؤثر در طراحی اقامتگاه توریستی گردشگری با رویکرد ارتقاء اکوتوریسم".
۱۶. مظاهریان، ح. زیاری، ر. (۱۳۹۳)، "طراحی کمپ های تفریحی-گردشگری"، پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره ۴۶، شماره ۴
۱۷. یورگ کورت، گروتز (۱۳۹۳): زیبایی شناسی در معماری، ترجمه مجتبی دولتخواه، سولماز همتی، تهران، انتشارات کتاب آبان.
18. Ballantyne Roy and Jan Packer, (2013), Ecotourism: Themes and Issues, International Handbook on Ecotourism, Edward Elgar, UK.
19. Akis, S., et al. (1996). "Residents' attitudes to tourism development: the case of Cyprus." *Tourism management* 17(7): 481-494.
20. Butcher, G., et al. (2003). "The economic impact of tourism on Christchurch city and Akaroa Township."
21. Eagles, P. F., et al. (2002). Sustainable tourism in protected areas: Guidelines for planning and management, IuCN.
22. Hernández-Morcillo, M., et al. (2013). "An empirical review of cultural ecosystem service indicators." *Ecological indicators* 29: 434-444.
23. King, B., et al. (1993). "Social impacts of tourism: Host perceptions." *Annals of tourism research* 20(4): 650-665.
24. Korca, P. (1996). "Resident attitudes toward tourism impacts." *Annals of tourism research* 23(3): 695-697.
25. McGehee, N. G. and K. L. Andereck (2004). "Factors predicting rural residents' support of tourism." *Journal of travel research* 43(2): 131-140.
26. Montagner Rigoli, M., et al. (2019). "Psychological trauma in clinical practice and research: An evolutionary concept analysis." *Journal of Loss and Trauma* 24(7): 595-608.
27. Rezvani, A. (2001). "The role of ecotourism in protection of environment." *Jour. Environmental Studies* 31: 115-122.
28. Zaker, N. H., et al. (2007). "Physical study of the southern coastal waters of the Caspian Sea, off Babolsar, Mazandaran in Iran." *Journal of Coastal Research*: 564-569.

